

ΤΟΥ ΠΑΛΗΟΥ ΚΑΙΡΟΥ

ΔΥΟ ΔΙΑΝΟΟΥΜΕΝΟΙ...ΛΟΥΣΤΡΟΙ!...

Ένας διανοούμενος Ζακύνθιος, λούστρος στην Όμοноία! Ο Διευθυντής του «Πατριώτη» και του «Χωρικού». Ποιές εισηγάγε πρώτος τη δημοτική γλώσσα στη δημοσιογραφία. Ένας άρσιος χαρακτηρισμός του Πάπ! Ένα μικρό λόγιο του Ρέπουλη. Όπου θυμώνει και ο Έπισκοπέπουλος. Ο φοιτητής ποιγίνε λούστρος για λόγους φιλολογικούς! Τετράγωνες πλάκες και τετραγωνότερες...γνώμες. Μία εκδίκηση κατά του Διευθυντού του Βασιλικού Θεάτρου. Πώς γίνεται καείρι γνωστός στην Ελλάδα. Ο Λουκέπουλος. Η λούστρissa! κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ήταν ή εποχή που ή Ελλάδα ήταν μικρή και ή Αθήνα σεμνή και μαζεμένη. Τότε όλοι οι Έλληνες ήγναριζοντο ανάμεταδύ τους, ή όλοι σχεδόν συνεδόντο διά συμπεθεριών και κουμπαριών.

Μά και τότε οι επιτηθείοι πλούτιαν κ' επιτεύχαναν, κ' οι άξιοι άλλα σεμνοί και συγκρατημένοι, παραβλεπόντουσαν κ' ήμναν φτωχοί.

Έτσι μιά μέρα, ένας άνθρωπος άξιας, ένας διανοούμενος της έποχης, ένας γέρος άνθρωπος με φουσιγομένη ζωηρα, με δυό σφθαλμούς πυρετωδώς κινουμένους, με την άπελπισίαν και την εύφυσαν εις τό πρόσωπον», όπως τον περιέγραφε ο μακαρίτης Ράλλης, ένας εκλεκτός Ζακυνθίνος, ο άείμνηστος Βερύκιος, βρέθηκε ένα πρωί στην Όμόνοια, με ένα κασελάκι λούστρου ήμπρός του, προσπαθώντας με τις πμογιές και με τις βοήθειες, να κερδίση λίγες δεκάρες, για να τζήση!...

Ή είδηση αυτή συνετέραζε την Αθήνα—ήταν εποχή που συνεικονώντο αι Αθήνα—ανάγκαστικη δέ και ή Κυβέρνησις άκόμα να λογοδοτήση, γιατί άφηνε έναν άνθρωπο διανοούμενο, στο δρόμο, να γυαλίξη παπούτσια για να μην πεθάνη της πείνας!

...
'Αλλά ποιός ήταν ο Βερύκιος;

Είχε κάμει πολλά χρόνια δημοσιογράφος στη Ζάκυνθο, όπου γέρασε βγάζοντας μιά από τις καλύτερες έπαρχιακές εφημερίδες. Πρώτος αυτός εισηγάγε τη δημοτική γλώσσα στη δημοσιογραφία. Με τό φύλλο του, τό όποιο λέγονταν «Πατριώτης» και κατόπι «Χωρικός», ήκανε τέτοιους αγώνες κατά πάνταν και πασιών, που ήγινε γνωστός κ' έξω από τη Ζάκυνθο. Ο Γαβριηλίδης τον ήθαυμαζε κ' έλεγε:

— Έίτε μαντολίνο παίζον οι Ζακυνθίνοι, είτε ξέρουν πως να τά παίζουνε και πώς να κάνουν τό ζουρή!

Σάν άπόκαμα άγονιζόμενος και δημοσιογράφων ο Βερύκιος, τό Κράτος του ήποσχέθηκε μιά θέση. Τόν κουβάλησε στην Αθήνα και τόν...λησιόμησιν! Και ο Βερύκιος που ήγισσε στά γράμματα, και κάλασε κ' αυτά, μιή μωρδόντας να έξοικονομήση πειά μ' άλλον τρόπο, ένα κομμάτι γουμί, πούλησε τό πανωφόρι του, άγόρασε ένα κασελάκι, λίγα βερνίκια, λίγες πμογιές, μιά-δυό βοήθειες κ' άφισε, στο παύ δημόσιο μέρος της Αθήνας, να λουστράρη παπούτσια για να τζήση!

...
'Ανάθεμα στα γράμματα Χριστέ κ' δπου τά θέλει!...

Έλεγε ο Φτωχοπρόδρομος, κάμποςος εκατοντάδες χρόνια πρό του έπισκοδίου αυτού.

Ο Βερύκιος όμως, ευγενής και άξιοκρητής, ήξουσιάζον αυτός την πείνα του και μιή ήξουσιάζόμενος από αυτήν, άπαντούσε ο' όσους τόν ρωτούσαν, γιατί έλαβε την άπόφαση αυτή:

— Έγγον ούδέν δνειδος!

Ο κ. Γ. Πάπ, συγκινήτικη τόσο όταν ήμαθε τό γεγονός αυτό και τόσο άγανάκτικη κατά της πολιτείας και της κοινωνίας ώστε έλεγε:

— Ως τόρα ο Βερύκιος, ήκανε ως δημοσιογράφος δ, τι κάνουν όλοι μας: Λουστράραμε μεγάλους άνδρας και τούς παρουσιάζουμε λάμποντας και σπουδιούς στο ελληνικό δημόσιο. Πιό άφελμο, νομίζω, είναι και μεγαλειότερα άπόδοσιον έχει για την κοινωνία να γυαλίξη κανείς παπούτσια!...

Ο δέ μακαρίτης Ρέπουλης, όταν ήμαθε τά κατά Βερύκιον, χαμογέλασε μικρά και επανέλαβε τό σοφόν λόγιον ενός Γάλλου δημοσιογράφου:

— Η δημοσιογραφία φέρει ο' όλα τά άξιώματα. Άρχει κανένας να γνωρίζη να έξέλθη εκκείως από αυτήν!...

Πολλά ήγράφοναν τότε για την «κάθοδο» αυτή του Βερύκιου, στο επάγγελμα του στυλιβωτού της Όμονοίας, ο δέ Ν. Έπισκοπέπουλος, ο γνωστός στο Παρίσι με τό ψευδώνυμο Σερκίς συγγραφέας, ήγαρασ ο' ένα του άρθρο:

... 'Εδόντο και δ' αυτών να εδρεθή μιά γωνία γής και μιá γωνία ήρεου και ήθύναν, διά μιαν φοράν επί τέλους ή γρηφίς να δθήση ένα άνθρωπον εις κάτι τι άλλο, εντός του δρόμου και της άληθείας, να δδηγήση ένα άνθρωπον έσω και στο πτωχοκομείο, άντι τών πεζοδρομιών της Όμονοίας...

Ο θόρυβος αυτός στις εφημερίδες, έξακολούθησε επί ήμέρες.

Πρός τιμήν όμως της τότε κοινωνίας και της τότε Κυβερνήσεως, ο Βερύκιος έποποθετήθη άμέσως σέ θέσι άξιοκρητή και άπέθανε μετά μερικά χρόνια, ήσυχος και άναπαυμένος...

...
Δέν πέρασε όμως πολύς καιρός και άλλος άνθρωπος τών γραμμάτων έμμυήθη τόν Βερύκιον.

Ο φοιτητής Περικλής Λουκούπουλος. Έπίγρη ένα κασελάκι κ' αυτός κ' ήγκατεστάθη ως ύποθηματιστής στην Όμόνοια.

Πρίν όμως καθήση μπρός στο κασελάκι του ήγρη προηγουμένως στο λογιστήριο τών τότε «Καιρών» του μακαρίτη Κανελλίδη, πλήρωσε ένα στοργυλωτότα ποσόν και ήξοσφενδόνισε μιά του διαμαρτυρία κατά της κοινωνίας.

Όταν την άλλη μέρα ο μακαρίτης Κανελλίδης έδιάβασε τη διαμαρτυρία του Λουκούπουλου κ' έμαθε ότι ο πληρώσας για τη δημοσιεύσει της, ήγκατεστάθη ός στυλιβωτής στην Όμόνοια, ήγαρασε στην εφημερίδα του:

«Δι ίδεα και αι σκέψεις του έξειδανικουμένου τούτου λούστρου είναι τετραγωνότερες άπό τις πλάκες του πεζοδρομίου, επάνω στις όποιες έστησε τό κασελάκι του».

Πρίν γίνη στυλιβωτής ο Λουκούπουλος, έξέδωκε σέ βιβλίο μιá συλλογή ποιημάτων του, ή όποια, φαίνεται, δέν ήκαμε και τόση έντύπωση τότε στο κοινό, γιατί τό κοινόν τότε δέν έδίαβαζε.

Άφού δέν πρόσσεε λοιπόν κανένας τά ποιήματα του, κλείστηκε μέσα στο δωμάτιό του και ήγαρασε ένα δράμα, τό όποιο έδωκε τότε τό «Βασιλικό Θέατρο», για να παιχθή. 'Αλλά οι τότε «Βασιλικού Θεάτρου» τότε άτηχαλόμενοι με τούς «Ισούρους»

...
... το Ραγκαβή, δέν ήπρόσσεξαν τού φοιτητό τό έργον. Περίμενε, περιέμενε ο Λουκούπουλος, μά τό κάκου!

Δέν βάσταζε λοιπόν κ' αυτής και έξέσπασε:

— Η κοινωνία, ήγαρασε τότε, δέν σγανκνείται μ' έναν ποιητή! Τό Βασιλικό θέατρο άρχολεϊται περισσότερο με τούς στίχους ενός διπλομάτου. Νά, λοιπόν κ' έγώ, κοινωνία!...Νά, Βασιλικό θέατρο!... Γίνομαι λούστρος!... Άρχολήθου με τ' όνομά μου!...

Και πράγματι, ή βοήθεια και τό κασελάκι του έδωσαν, δ, τι δέν μπόρασε να του δώση ή ποιήση, ο στίχος και τό δράμα. Τόν πήραν ή εφημερίδες και τόν άνέβασαν μέχρις ήρδμού οδρανόν.

Τότε κ' αυτός ήθμοσσε, πάλι στους «Καιρούς», μιá νέα διαμαρτυρία κατά τών διευθυντόν του «Βασιλικού Θεάτρου».

Ο μακαρίτης Άγγελος Βλάχος, όταν τη διάβασε, λένε ότι έλεγε:

— Έγίνανε αϊτια να βρισκείται ένας ποιητής λιγότερο στην όρχη του Πηγάσου, κ' ένας λούστρος περισσότερο στην Όμόνοια!...

Μά ο Λουκούπουλος δέν ήμναιε και πολύ στην Όμόνοια μπρός στο κασελάκι του. Ένα πρωί έξηφανίσθη από κεί. Πού ήπγη; Άγγωστον!

Ο Λουκούπουλος δέν καθήλθεν στην Όμόνοια, πεινών, όπος ο μακαρίτης ο Βερύκιος. Ο Λουκούπουλος ήχε κάποια περιουσία, ή όποια τού επέτρεπε να γράφη στίχους και δράματα και δίχως να πεινή. Η «κάθοδος» του Λουκούπουλου στα έπαίθρια «στυλιβωτήρια» ήταν κάθοδος όχι ανάγκης, άλλα διαμαρτυρίας κατά τών φιλολογούτων και τών Κριτικών, κατά της μιή διαβαζόσης στίχους κοινωνίας, κατά τών ανθρώπων του Βασιλικού Θεάτρου, οι όποιοι προσέχαν τό έργον ενός περιεφρετού και δέν ήρριζαν μιá ματιά στο δράμα ή ενός νέου φοιτητού.

Άφού λοιπόν ήκαμε τό κομμάτι του, άπεσούθη στο χωριό του.

Φαίνεται δέ ότι ήταν άνθρωπος και λίγο ιδιόρρυθμος και ότι τό πραξικόπημά του ήκείνο δέν ήταν: «μιá όβεια μορφή φιλολογίτιδος μετ' έπιπλοκών» όπος τό ήχε χαρακτηρίσει ο μακαρίτης Γ. Τσοκούπουλος.

Πρό καιρού μού ήλεγεν ο κ. Συναδίνος, ότι ο Λουκούπουλος ζει και βασιλεύει σέ μιá πόλιν της Πελοποννήσου, πάντοτε ιδιόρρυθμος, άλλα και πάντοτε πρωτοπόρος.

Λίγον καιρόν μετά τόν Λουκούπουλον, ήκαμε τό λούστρο στην Όμόνοια μιá γυναικία, μιá τοκουράκι πτωχούσασα. Η εμφάνισις γυναικίας στην Όμόνοια άνεστώσατάν τον κόσμο. Ήταν για τας Αθήνας τότε, κάτι τι πρωτοφανές. Σήμερα πλέον όλες ή γυναικίες έξοσιτώθηκαν, όλες ή γυναικίες δουλέουν. Και τίποτε πιά δέν μας σγανκνεί. Έπρωδεύσαμε!...

Ο φοιτητής Περικλής Λουκούπουλος (Σκίτσο της τότε εποχής)

Ο Βερύκιος (Σκίτσο της τότε εποχής)